

752**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU REGIONALNEGO**

z dnia 13 czerwca 2006 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Sektorowego Programu Operacyjnego Transport na lata 2004—2006

Na podstawie art. 17 ust. 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 759 i Nr 267, poz. 2251) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2004 r. w sprawie przyjęcia Sektorowego Programu Operacyjnego Transport na lata 2004—2006 (Dz. U. Nr 177, poz. 1828) w załączniku „Sektorowy Program Operacyjny Transport na lata 2004—2006” wprowadza się następujące zmiany:

1) część „Wstęp” otrzymuje brzmienie:

„Wstęp

Sektorowy Program Operacyjny Transport (SPOT) jest jednym z siedmiu programów operacyjnych służących realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004—2006 (PWW)¹. Program ten, wraz z częścią transportową strategii dla wykorzystania Funduszu Spójności, rozwija cele PWW, określając kierunki, priorytety, działania i wysokość środków przeznaczonych na rozwój sfery transportu.

Dokument został przygotowany zgodnie z wytycznymi zawartymi w artykule 18 rozporządzenia Rady UE nr 1260/1999/WE z dnia 21 czerwca 1999 r., ustanawiającego ogólne przepisy w sprawie funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 161 z 26.06.1999, Polskie wydanie specjalne, rozdz. 14, t. 1, str. 31), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1260/1999/WE”. Jako punkt wyjścia zachowano zgodność dokumentu z aktualnymi kierunkami, zarówno polityki transportowej, jak i polityki regionalnej UE² i Polski.

Najistotniejszą kwestią dla polskiej gospodarki w okresie 2004—2006, zgodnie z celem Narodowego Planu Rozwoju, pozostaje rozwijanie takich elementów infrastruktury transportowej, które wpływają na zwiększenie konkurencyjności gospodarki. Zostało to zawarte w jednej z czterech osi rozwojowych PWW, jaką jest tworzenie warunków dla zwiększania poziomu inwestycji, promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej.

Infrastruktura transportowa, po jej modernizacji, przyczyni się do wzrostu konkurencyjności produktów i usług, całych sektorów, regionów, a także całej gospodarki poprzez:

¹ Poza SPO Transport obowiązują również: SPO „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw”, SPO „Rozwój zasobów ludzkich”, SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich”, SPO „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb”. Pięć sektorowych programów jest uzupełniane przez: Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) oraz PO Pomoc techniczna.

² Jeśli nie wyszczególniono inaczej, porównania dotyczą UE-15 przed przystąpieniem Polski do UE.

1. ułatwianie inwestowania w miejscach, których główną ułomnością jest mała dostępność komunikacyjna lub nadmierna kongestia (zatłoczenie ruchem);
2. zwiększanie możliwości dostępu i penetracji nowych rynków;
3. ułatwianie kooperacji produkcyjnej, zwłaszcza w sektorach tzw. *high-tech*;
4. doskonalenie systemów logistycznych i związaną z tym obniżkę kosztów zaopatrzenia oraz zbytu, skracanie czasu dostaw;
5. podnoszenie jakości produktów i usług oferowanych odbiorcom.

Strategia wykorzystania przez Polskę funduszy strukturalnych jak również Funduszu Spójności w sektorze transportu gwarantuje dodatnie efekty ekonomiczne i społeczne (w tym ekologiczne). Ponadto strategia ta zakłada realizację koncepcji budowy polskiego systemu transportowego, spójnego przestrzennie w skali kraju oraz spójnego z systemem transportowym Unii Europejskiej. Determinuje to rozmieszczenie inicjatyw podejmowanych w ramach SPOT, tj. koncentracji w korytarzach transportowych, mających fundamentalne znaczenie w tworzeniu spójności przestrzeni europejskiej.

Przy opracowywaniu SPOT porównano sytuację polskiego sektora transportowego i krajów członkowskich UE. Z porównania wynika, że kraje gospodarczo rozwinięte traktują priorytetowo zadania stwarzające nową jakość technologiczną w systemach transportowych (systemy dużej prędkości, sieci inteligentne, tunele, mosty i wiadukty dostosowane do transportu multimodalnego, nowoczesne systemy transportu miejskiego itp.). Specyfiką polskiego SPOT jest konieczność nadrabiania historycznych zaległości w rozwoju infrastruktury transportowej. Po latach ograniczonych inwestycji w infrastrukturze, istnieje wiele elementów zdegradowanych technicznie, „wąskich gardeł”, kolizji z osadnictwem i ze środowiskiem naturalnym.

Równolegle do SPOT powstał program wykorzystujący środki z Funduszu Spójności w części transportowej oraz Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR), korzystający ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Wszystkie trzy programy realizują wspólną strategię budowy spójnego systemu transportowego, spójnego przestrzennie w skali kraju oraz spójnego z systemem europejskim.

SPOT został przygotowany przez Ministerstwo Infrastruktury, z udziałem potencjalnych beneficjentów i przy współpracy z samorządami wojewódzkimi i środowiskiem naukowym.

Na etapie wdrażania, SPOT do dnia 1 stycznia 2006 r. był zarządzany na poziomie krajowym przez Ministra Infrastruktury, a od dnia 1 stycznia 2006 r. przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, który może przekazać realizację części zadań odpowiednio ministrowi właściwemu do spraw transportu (MT) lub ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej (MGM). Zapewnione będzie w tym wdrażaniu uczestnictwo organizacji podległych zarządzającym transportem kolejowym, drogownictwem i transportem morskim. Realizacyjne zadania zostaną powierzone tym organizacjom, zachowując na poziomie ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego ogólny nadzór nad systemem wdrażania oraz realizacją projektów w ramach SPOT.”;

2) w rozdziale 5 „Priorytety i działania SPOT”, w podrozdziale 5.4. „Priorytet 3. Pomoc techniczna dla SPOT”, oddział 5.4.2. „Działanie 3.2. Informacja i promocja operacji SPOT” otrzymuje brzmienie:

„5.4.2. Działanie 3.2. Informacja i promocja operacji SPOT

Działanie to obejmuje cztery następujące czynności:

- Czynność 1: Kampania informacyjna promująca SPOT

- Czynność 2: Strona internetowa promująca SPOT
- Czynność 3: Szkolenia dla pracowników Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczącej SPOT bezpośrednio włączonych we wdrażanie SPOT oraz dla pracowników agencji wdrażających (bezpośrednio włączonych we wdrażanie SPOT), obejmujące w szczególności szkolenia z analizy kosztów i bezpieczeństwa
- Czynność 4: Ocena promocyjnych i informacyjnych kampanii i zadań

Na koszty poniesione w ramach wyżej wymienionej czynności składać się będą głównie: koszty przygotowania dokumentacji przetargowej w celu wybrania wykonawcy odpowiedzialnego za poszczególne zadania oraz koszty usług tego podmiotu.

Odbiorcami pomocy są: Ministerstwo Transportu, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Komitet Sterujący SPOT, Komitet Monitorujący SPOT oraz jednostki wdrażające Program.”;

3) rozdział 8 „System wdrażania SPOT” otrzymuje brzmienie:

„8. System wdrażania SPOT

8.1. Zarządzanie i wdrażanie

Instytucją Zarządzającą SPOT jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego (MRR). Część zadań MRR z zakresu programowania, przygotowania projektów i wdrażania SPOT może zostać przekazana w drodze porozumienia ministrowi właściwemu do spraw transportu pełniącemu funkcję Instytucji Pośredniczącej. Za realizację poszczególnych projektów realizowanych w ramach SPOT odpowiedzialne będą w szczególności jednostki odpowiedzialne za transport kolejowy, transport drogowy i gospodarkę morską.

8.1.1. Funkcje Instytucji Zarządzającej (IZ)

Do głównych zadań Instytucji Zarządzającej SPOT należy:

- ogólny nadzór nad procesem programowania, przygotowania i wyboru wniosków,
- przygotowanie, we współpracy z Instytucją Pośredniczącą Uzupelnienia Programu, przedkładanie go do akceptacji przez Komitet Monitorujący oraz przekazanie do Komisji Europejskiej,
- zapewnienie efektywnego i prawidłowego zarządzania i wdrażania SPOT, wypełniając przepis art. 34 rozporządzenia nr 1260/1999/WE,
- weryfikacja i przekazywanie wniosku o refundację do Instytucji Płatniczej, zgodnie z wszelkimi instrukcjami Instytucji Płatniczej,
- formalne kontakty z Komisją Europejską w zakresie realizacji SPOT,
- przewodniczenie Komitetowi Monitorującemu SPOT i prowadzenie jego Sekretariatu,
- dokonywanie oceny procedur stosowanych przez IPZ pod względem prawidłowości, skuteczności i zgodności z wymogami prawa,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji,
- zapewnienie dostępności wszelkiej dokumentacji powiązanej z wdrażaniem Programu Operacyjnego przynajmniej przez 3 lata po dokonaniu ostatniego transferu z Komisji Europejskiej,
- zapewnienie właściwej kwalifikacji unijnych środków pomocowych oraz odpowiedniego nimi zarządzania,

- wdrażanie systemu zarządzania i kontroli opartego na procedurach opisanych w art. 4 rozporządzenia nr 438/2001/WE z dnia 2 marca 2001 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady WE nr 1260/1999/WE dotyczącego zarządzania i systemów kontroli pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L. 63 z 03.03.2001, z późn. zm., Polskie wydanie specjalne rozdz. 14, t. 1, str. 132), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 438/2001/WE”,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji.

8.1.2. Funkcje Instytucji Pośredniczącej (IPZ)

Do głównych zadań Instytucji Pośredniczącej w ramach SPOT, które mogą być jej przekazane w drodze porozumienia z Instytucją Zarządzającą, należy w szczególności:

- powołanie i przewodniczenie Komitetowi Sterującemu SPOT oraz prowadzenie jego Sekretariatu,
- podejmowanie decyzji o wyborze projektów,
- sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań przez beneficjentów w ramach SPOT,
- zawieranie umów o dofinansowanie projektów z beneficjentami,
- nadzór nad zamówieniami publicznymi udzielanymi w ramach realizacji projektów SPOT,
- zarządzanie finansowe SPOT, w tym: obsługa rachunków bankowych, dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów, weryfikacja wniosków o płatność, przekazywanie wniosku o refundację do Instytucji Zarządzającej,
- prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych na podstawie Planu Działań Informacyjno-Promocyjnych zawartego w Uzupelnieniu Programu,
- monitorowanie realizacji Programu na poziomie projektów,
- przygotowywanie i przekazywanie do IZ SPOT sprawozdań okresowych oraz końcowych z realizacji Programu na poziomie działań,
- przeprowadzanie bieżącej kontroli projektów na podstawie otrzymanych sprawozdań okresowych i końcowych, tj. dokonywanie kontroli ex-post dokumentacji oraz prowadzenie kontroli na miejscu realizacji projektów zgodnie z art. 4 rozporządzenia nr 438/2001/WE,
- dokonywanie oceny prawidłowości, skuteczności i zgodności z wymogami prawa procedur stosowanych przez beneficjentów, w tym: przez opiniowanie podręczników beneficjentów w celu zapewnienia poprawności ustanowionych procedur oraz prowadzenie kontroli systemowych u beneficjentów,
- przeprowadzanie kontroli ex-ante zamówień publicznych zgodnie z przyjętą metodologią.

8.1.3. Beneficjenci

Beneficjenci zostali określani dla każdego działania w Uzupelnieniu Programu. Definicja beneficjenta zawarta jest w art. 9 (1) rozporządzenia nr 1260/1999/WE (*final beneficiary*) oraz w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 759 i Nr 267, poz. 2251).

8.1.4. Komitety Sterujące

Instytucji Pośredniczącej może zostać powierzone utworzenie Komitetu Sterującego asystującego przy wdrażaniu Programu. Działanie Komitetu Sterującego oparte jest na zasadzie partnerstwa.

8.2. Zarządzanie finansowe oraz kontrola

8.2.1. Zarządzanie finansami i ustalenia dotyczące kontroli

System zarządzania finansowego i kontroli środków pochodzących z funduszy strukturalnych działa zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu nr 1260/1999/WE oraz rozporządzeniu nr 438/2001/WE.

Instytucja Zarządzająca zapewnia m.in., aby wszystkie jednostki biorące udział w zarządzaniu i wdrażaniu SPOT utrzymywały oddzielne systemy rachunkowe lub oddzielne kody księgowo dla wszystkich transakcji finansowych powiązanych z pomocą wspólnotową.

Instytucja Zarządzająca SPOT zapewnia, że odpowiednie jednostki są w pełni poinformowane o obowiązkach związanych z zarządzaniem finansami w zakresie środków współfinansowanych z funduszy strukturalnych.

Instytucja Zarządzająca może na podstawie porozumienia delegować Instytucji Pośredniczącej realizację zadań w obszarze zarządzania finansowego Programem.

8.2.2. Jednostki monitorująco-kontrolne

Jednostka monitorująco-kontrolna dla EFRR jest niezależna od Instytucji Zarządzającej. Funkcjonuje w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Jej działanie nie spowoduje zwolnienia Instytucji Zarządzającej od obowiązków nałożonych na nią przez rozporządzenie nr 438/2001/WE. Do zadań jednostki odpowiedzialnej za monitorowanie i kontrolę wydatków w ramach EFRR należy m.in.:

- monitorowanie i kontrola poprawności zakwalifikowania danych wydatków do finansowania (*eligibility*) z EFRR,
- regularne tworzenie raportów dla celów krajowego zarządzania.

8.2.3. Rola Instytucji Płatniczej

Instytucją Płatniczą w rozumieniu rozporządzenia nr 438/2001/WE dla projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych jest minister właściwy do spraw finansów publicznych. Do zadań Instytucji Płatniczej należy w szczególności:

- obsługa rachunków, na których gromadzone są środki funduszy strukturalnych,
- certyfikowanie wobec Komisji Europejskiej, że deklaracje wydatków w ramach SPOT są przygotowane na bazie wiarygodnych i weryfikowalnych dokumentów,
- przygotowywanie i przesyłanie do Komisji Europejskiej wniosków o płatności w celu refundacji wydatków poniesionych przez Beneficjentów wydatków,
- przekazywanie Komisji Europejskiej – nie później niż do 30 kwietnia każdego roku – rocznej prognozy wydatków dla bieżącego i następnego roku,
- gromadzenie, wyodrębnionymi kanałami monitoringu finansowego, informacji statystycznych i finansowych na potrzeby Instytucji Zarządzającej PWW i Komitetu Monitorującego PWW,
- nadzór nad sprawnością działania bazy danych monitoringu (SIMIK).

8.2.4. Procedury audytu i kontroli

8.2.4.1. Poświadczenie zamknięcia pomocy w odniesieniu do SPOT

Wydawanie na podstawie art. 38 rozporządzenia nr 1260/1999 poświadczenia zamknięcia pomocy w odniesieniu do SPOT jest kompetencją organu niezależnego od Instytucji Płatniczej oraz Instytucji Zarządzającej SPOT – Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej wykonuje to zadanie za pomocą komórki organizacyjnej w Ministerstwie Finansów.

Poświadczenie zamknięcia pomocy wystawiane jest na podstawie badania systemów zarządzania i kontroli i wyników kontroli 5% wydatków (oraz, w uzasadnionych przypadkach, dalszych sprawdzeń transakcji).

8.2.4.2. Kontrola pogłębiona

Kontrolę pogłębioną w rozumieniu art. 10 i 11 rozporządzenia nr 438/2001/WE, przeprowadzają organy kontroli skarbowej. Kontrola pogłębiona obejmuje:

- sprawdzenie skuteczności zastosowanych systemów zarządzania i kontroli,
- kontrolę 5 % kwalifikowanych wydatków opartą na reprezentatywnej próbie zatwierdzonych operacji.

Kontrolę pogłębioną wykonuje 16 urzędów kontroli skarbowej (UKS). Za jej koordynację, w tym wybór reprezentatywnej próby, jednolitą metodologię kontroli, systematyzowanie wyników i przekazywanie ich odpowiednim instytucjom krajowym oraz Komisji Europejskiej, odpowiedzialny jest Departament Kontroli Skarbowej I w Ministerstwie Finansów. Departament ten podlega Generalnemu Inspektorowi Kontroli Skarbowej oraz współpracuje z Europejskim Biurem ds. Przeciwdziałania Oszustwom (OLAF) i państwami członkowskimi w celu zabezpieczenia interesów UE.

8.2.4.3. Audyt wewnętrzny

We wszystkich instytucjach zaangażowanych we wdrażanie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz należących do sektora finansów publicznych stworzono komórki audytu wewnętrznego. Komórka audytu wewnętrznego nie jest zaangażowana w żadną działalność operacyjną jednostki sektora finansów publicznych. Pełni ona funkcję ciała doradczego dla kierownika instytucji, zapewniając go jednocześnie o prawidłowym funkcjonowaniu systemu zarządzania finansowego i kontroli.

Generalny Inspektor Audytu Wewnętrznego wypełnia zadania wynikające z ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych dotyczące kontroli finansowej i audytu wewnętrznego. W szczególności Generalny Inspektor Audytu Wewnętrznego jest bezpośrednio odpowiedzialny przed ministrem właściwym do spraw finansów publicznych w zakresie działań kontroli finansowej i audytu wewnętrznego w całości.

8.2.4.4. Zgłaszanie nieprawidłowości

Wszystkie jednostki zaangażowane we wdrażanie SPOT są odpowiedzialne za wykrywanie nieprawidłowości i zgłaszanie ich do Instytucji Zarządzającej SPOT, która przekazuje te informacje w formie raportów i zestawień do Departamentu Kontroli Skarbowej I w Ministerstwie Finansów, który następnie przekazuje raporty o nieprawidłowościach do OLAF.

Instytucja Zarządzająca jest odpowiedzialna za odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych. Na podstawie porozumienia Instytucja Zarządzająca może delegować realizację zadań w zakresie odzyskiwania kwot nienależnych Instytucji Pośredniczącej.

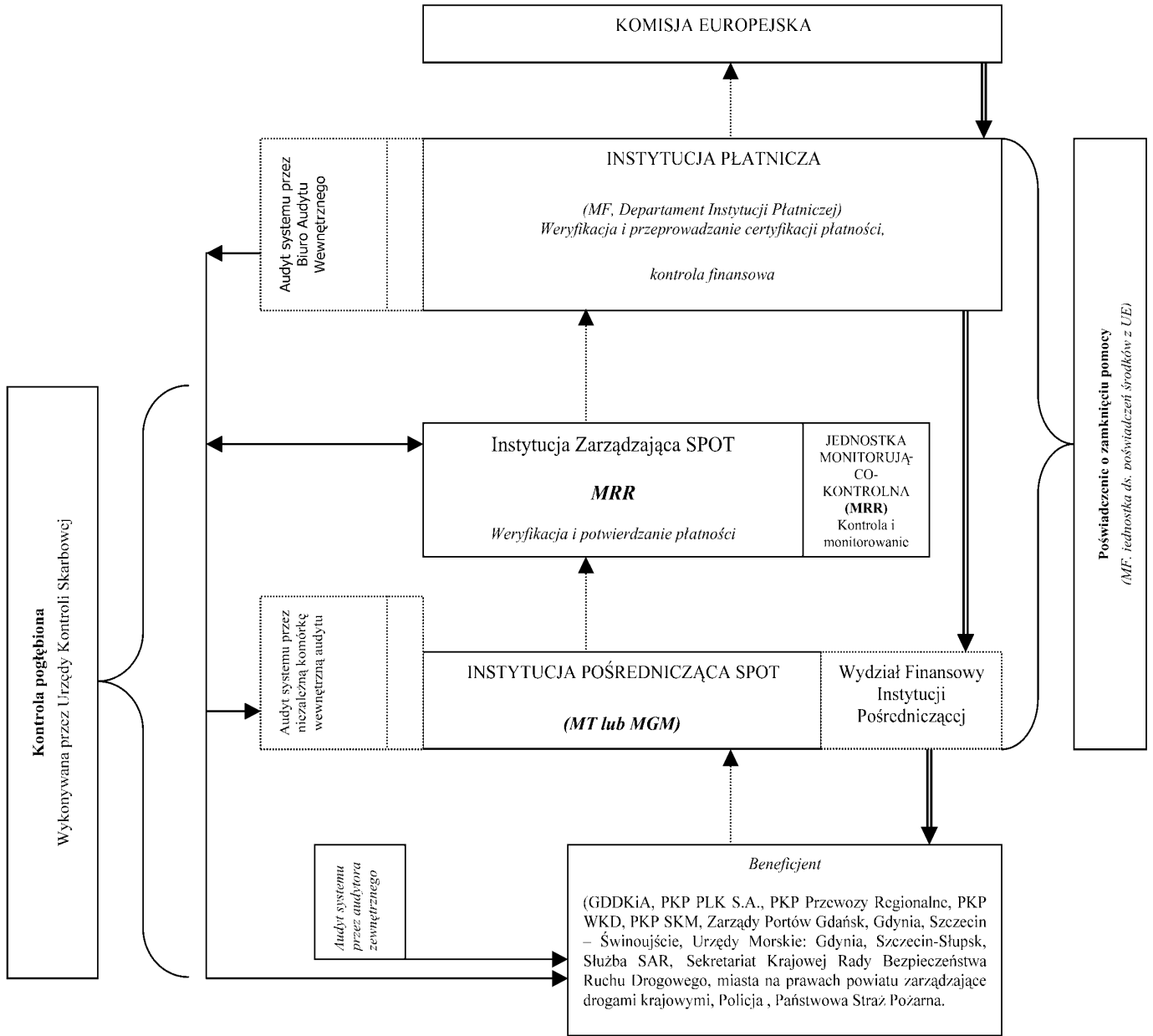
8.2.4.5. Przepływ środków z funduszy strukturalnych

Podstawowe elementy systemu są następujące (por. wykres 4):

1. Komisja Europejska wydaje decyzję o zatwierdzeniu pomocy i przyznaniu środków z funduszy strukturalnych (art. 31 ust. 1 rozporządzenia nr 1260/1999/WE). Po wydaniu decyzji następuje wypłata zaliczki w wysokości 10 % i 6 % środków z funduszy dla danej pomocy na rzecz Instytucji Płatniczej. Zaliczka może zostać podzielona zasadniczo na nie więcej niż 2 lata budżetowe – w zależności od dostępności środków budżetowych (art. 32 ust. 2 rozporządzenia nr 1260/1999/WE).
2. Zaliczka jest przekazywana na rachunki Instytucji Płatniczej, utworzone odpowiednio dla każdego funduszu zaliczanego do grupy funduszy strukturalnych. Instytucja Płatnicza dysponuje także drugą grupą rachunków, na których gromadzone są środki na realizację programów operacyjnych. Po dokonaniu przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych podziału środków na poszczególne programy, środki z odpowiedniego rachunku „funduszowego” są przekazywane na odpowiedni rachunek „programowy”. Drugi poziom rachunków jest niezbędny ze względu na obowiązek przedstawiania przez Instytucję Płatniczą rozliczeń Komisji Europejskiej także w podziale na poszczególne programy operacyjne. Czas dokonywania operacji na tych rachunkach będzie ograniczony do niezbędnego minimum. Rachunki zostaną utworzone na podstawie umowy rachunku bankowego zawartej pomiędzy ministrem właściwym do spraw finansów publicznych a Narodowym Bankiem Polskim.
3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na podstawie porozumienia zawartego z Instytucją Zarządzającą SPOT (MRR), przekazuje środki z rachunków „programowych” Instytucji Płatniczej odpowiednio na rachunek utworzony w Instytucji Pośredniczącej SPOT. Rachunek ten będzie odrębny od rachunków służących obsłudze środków budżetu państwa.
4. Środki pochodzące z zaliczki, przekazane na rachunki Instytucji Pośredniczącej SPOT, posłużą do jak najszybszej refundacji wydatków poniesionych przez beneficjentów.
5. Instytucja Pośrednicząca SPOT będzie zawierać umowy z beneficjentami. W umowie określona zostanie m.in. wartość projektu, w tym wielkość środków UE, w podziale na poszczególne okresy realizacji (przewidywany harmonogram realizacji projektu), a także źródło współfinansowania krajowego (musi być zapewnione przez składającego projekt).
6. Z rachunku utworzonego w Instytucji Pośredniczącej dokonana będzie wypłata na rzecz beneficjenta. Wypłata refundacji następuje po zatwierdzeniu wniosku o płatność przez Instytucję Pośredniczącą.
7. Kwestie związane z dokonywaniem płatności pomiędzy Komisją Europejską a Instytucją Płatniczą reguluje art. 32 rozporządzenia nr 1260/1999/WE, natomiast sposób poświadczania wydatków – art. 9 rozporządzenia nr 438/2001/WE. Środki z Funduszy Strukturalnych będą przekazywane beneficjentom tylko w postaci refundacji kwot wcześniej przez nich wydatkowanych przy realizacji projektu (por. wykres 4). Refundacja wypłacana jest w wysokości odpowiadającej udziałowi środków z EFRR w całkowitych kosztach kwalifikowanych projektu realizowanego w ramach SPOT. Beneficjent składając wniosek o dofinansowanie projektu ze środków EFRR, przedstawia propozycje montażu finansowego uwzględniającego zarówno finansowanie ze środków z funduszy strukturalnych jak i środki własne. W celu realizacji zadania - projektu, beneficjent powinien więc zaplanować środki na jego realizację w odpowiedniej wysokości umożliwiającej zachowanie płynności finansowej przy realizacji projektu.

Jeżeli beneficjentem jest instytucja finansowana z budżetu państwa, odpowiednie środki mogą zostać zaplanowane bądź w limicie danej części budżetowej bądź w rezerwach celowych, bądź w odpowiednim funduszu celowym. Sposób planowania, wzory odpowiednich formularzy są określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw finansów publicznych w sprawie szczegółowych zasad, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej.

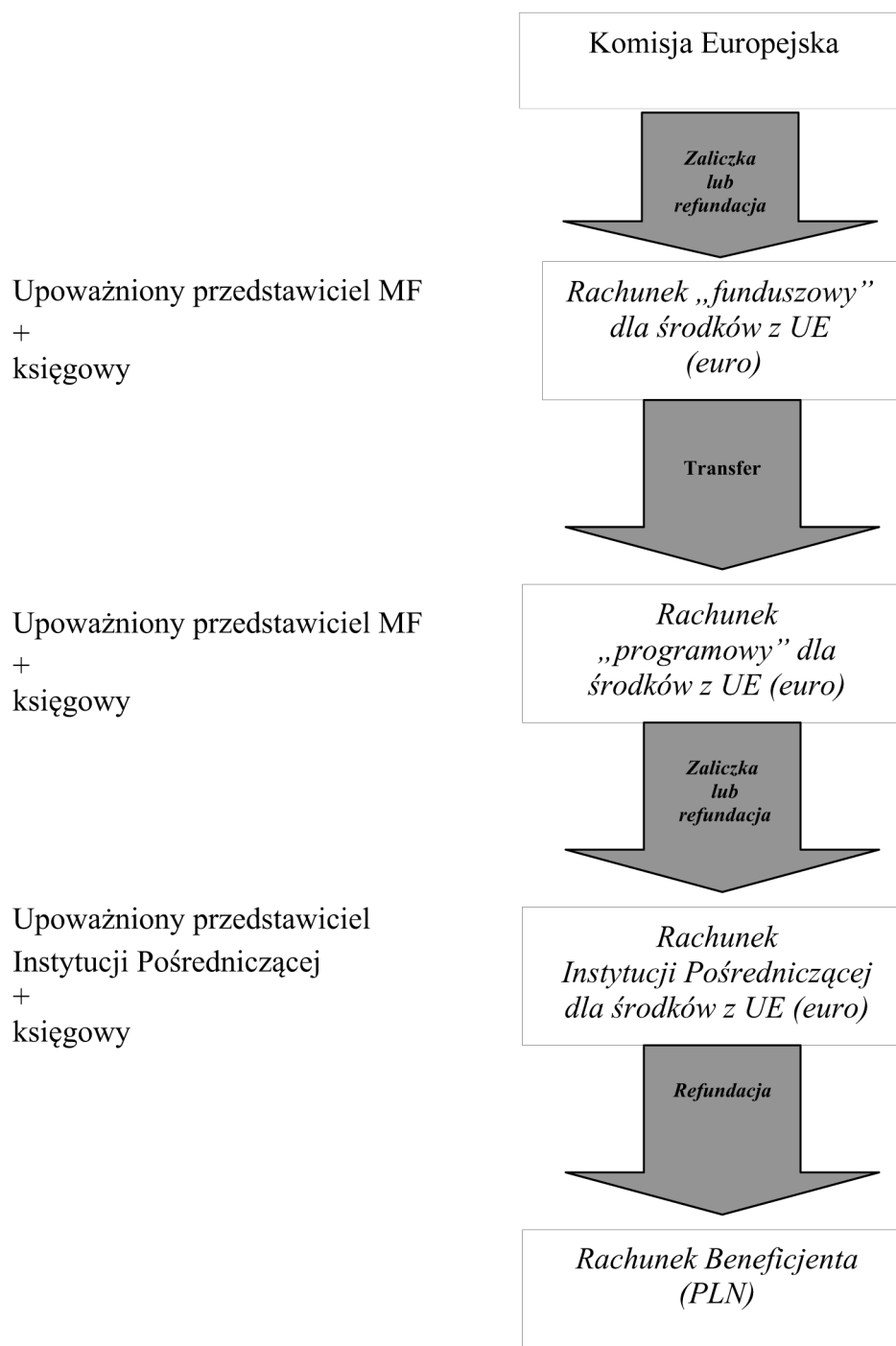
Wykres 3. Zarządzanie finansowe i kontrola wydatków w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego: Transport – model uproszczony

	Przepływ płatności z EFRR
	Potwierdzanie i weryfikacja płatności z EFRR, monitoring rzeczowy i finansowy
	Audyty systemu

Wykres 4. Przepływy finansowe z EFRR w ramach SPOT

8.3. Transfer i monitoring danych

Zgodnie z artykułem 18 rozporządzenia nr 438/2001/WE dla spełnienia zadań zarządzania, monitoringu i oceny działań związanych z wykorzystaniem pomocy pochodzącej z funduszy strukturalnych powinien zostać stworzony komputerowy system transferu danych i monitoringu.

System transferu i monitoringu danych dla funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w Polsce funkcjonuje pod nazwą SIMIK. System ten pozwala na dostęp do informacji dotyczących zarówno postępu finansowego, jak i fizycznego projektów i programów.

Baza danych musi działać na zasadzie oddzielnego i bezpiecznego systemu transferu danych i dostępu do informacji zapewniającego maksymalną ochronę przeciwko nieautoryzowanemu dostępowi i nieodpowiedniemu używaniu danych. Ze względu na kluczową rolę, jaką w monitoringu systemu przepływu środków unijnych pełni certyfikacja do Komisji Europejskiej i autoryzacja przepływów finansowych przez Instytucję Płatniczą, baza danych zarządzana jest przez Ministerstwo Finansów (które funkcjonuje jako operator). Dane SIMIK są przesyłane do Komisji Europejskiej przez Ministerstwo Finansów.

8.4. Monitoring SPOT

8.4.1. Monitoring i partnerstwo

Za monitoring w SPOT odpowiedzialna jest Instytucja Zarządzająca, która wykonuje zadania w tym zakresie przy pomocy Komitetu Monitorującego. W zakresie monitorowania Instytucja Zarządzająca współpracuje z Instytucją Pośredniczącą i Instytucją Zarządzającą PWW.

Monitoring przeprowadzany jest na zasadzie partnerstwa. Komitety Monitorujące powinny być ustanowione przez państwo członkowskie w porozumieniu z Instytucją Zarządzającą po konsultacjach z partnerami i zgodnie z ich wewnętrznymi zasadami i praktyką. Partnerzy powinni promować zasadę równości płci.

8.4.1.1. Skład i rola Komitetów Monitorujących

Na poziomie Podstaw Wsparcia Wspólnoty wyznaczany jest Komitet Monitorujący. Na poziomie SPOT ustanawiany jest oddzielny Komitet Monitorujący SPOT, którego skład i zadania określone są w ustawie o Narodowym Planie Rozwoju. Skład Komitetu Monitorującego określa zarządzenie właściwego ministra wydane w oparciu o art. 42 ustawy o Narodowym Planie Rozwoju. W składzie Komitetu Monitorującego SPOT zapewnia się odpowiednią reprezentację kobiet i mężczyzn.

Komitet Monitorujący SPOT decyduje o rozlokowaniu wydatków współfinansowanych pomiędzy działania w ramach Programu, podczas gdy Komitet Monitorujący PWW podejmuje taką decyzję dla Programów Operacyjnych. Gdy Komitet Monitorujący podejmuje decyzję o realokacji funduszy strukturalnych z jednego działania do innego, odpowiednie wydatki krajowe również będą realokowane. Wkład wspólnotowy może być zmieniony za zgodą Komisji. Decyzje o wszelkich zmianach w udziale funduszy i transferów pomiędzy poszczególnymi działaniami lub programami operacyjnymi podejmowane są przez Komisję Europejską w porozumieniu z państwami członkowskimi.

Komitet Monitorujący odpowiedzialny jest za stworzenie zasad i procedur, według których będzie działał, zgodnych z opinią Instytucji Zarządzającej. Komitet Monitorujący SPOT i Instytucja Zarządzająca są odpowiedzialne za efektywne monitorowanie PWW, zgodnie z art. 36 rozporządzenia nr 1260/1999/WE. Komitet Monitorujący PWW przywiązuje

szczególną uwagę do rozwoju skoordynowanego podejścia pomiędzy Programami Operacyjnymi i ich specjalnymi systemami wdrożeniowymi. Komitet Monitorujący PWW może stworzyć dla tego celu specjalne struktury, jak na przykład horyzontalne podkomitety.

8.4.2. Skwantyfikowane cele, podstawowe wskaźniki monitorowania

Instytucja Zarządzająca przy udziale Instytucji Pośredniczącej oraz z udziałem Komitetu Monitorującego prowadzić będzie monitoring z użyciem szeregu wskaźników finansowych i ekonomicznych (art. 36 rozporządzenia nr 1260/1999/WE). Wskaźniki te dotyczą całego programu operacyjnego, poszczególnych priorytetów, działań oraz projektów. Służą one mierzeniu postępu w realizacji programu oraz ocenie efektywności społeczno-ekonomicznej. Wskaźniki zostały skonstruowane zarówno na zasadzie góra-dół (w nawiązaniu do celów globalnych) i na zasadzie dół-góra (w nawiązaniu do poziomu podjętych środków), a spójność jest zapewniona wskaźnikami dół-góra pozyskanymi z uzupełnienia programu poprzez program operacyjny i Podstawy Wsparcia Wspólnoty.

Kryteria wyboru wskaźników biorą pod uwagę zasady zalecane przez Komisję Europejską (poprawność, dostępność, wymierność, porównywalność, pewność, elastyczność w dostosowaniu). Wskaźniki przedstawiają:

- określone cele skwantyfikowane, gdzie istnieje możliwość skwantyfikowania dla priorytetów, działań i ich wzajemnej spójności,
- rezultaty oraz wpływ w stosunku do poziomu wyjściowego lub poprzedniego,
- postęp w planie finansowania,
- gdzie jest to właściwe statystyki są podzielone na płeć.

Dane projektu oraz dane dotyczące beneficjentów są wprowadzane do systemu monitoringu. Monitoring przeprowadza się głównie w odniesieniu do najważniejszych danych, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia ich jakości. W zdecentralizowanym procesie realizowania programów i projektów wspólne dane dla wszystkich regionów są dokumentowane w standaryzowany sposób. Zapewniona jest spójność pomiędzy Podstawami Wsparcia Wspólnoty, Programem Operacyjnym, Uzupełnieniem Programu, wnioskami o dofinansowanie oraz systemami monitorującymi.

Narodowa Jednostka Oceniająca w procesie oceniania posługuje się bazami danych. Okresem bazowym, w stosunku do którego badane są poszczególne składniki, jest rok (albo jego ostatni kwartał) następujący po tym, w którym rozpoczęto wdrażanie programów, priorytetów i projektów.

8.5. Ocena

8.5.1. Ocena ex-ante (artykuł 41)

Ocena ex-ante Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006 i operacyjnych programów została przeprowadzona przez grupę międzynarodowych i polskich ekspertów.

8.5.2. Ocena średnioterminowa (artykuł 42)

Nawiązując do art. 42 rozporządzenia nr 1260/1999/WE ocena średnioterminowa oszacuje wstępne wyniki pomocy. Biorąc pod uwagę krótki czas obowiązywania Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006, nie jest przewidziana średnioterminowa ocena programów.

8.5.3. Ocena ex-post

Ocena ex-post zostanie zakończona nie później niż 3 lata po zakończeniu okresu programowania. Za ocenę będzie odpowiedzialna Komisja Europejska przy współpracy państwa członkowskiego i władz zarządzających, biorąc pod uwagę liczbę ocenianych prac przeprowadzonych w trakcie okresu programowania. Ocena zostanie przeprowadzona przez niezależnych inspektorów i będzie pokrywała wykorzystanie środków, skuteczność i wystarczalność pomocy oraz jej wpływu. Zostaną wyciągnięte wnioski dotyczące spójności społeczno-ekonomicznej.

8.5.4. Tworzenie instytucji oceniających, dodatkowych ocen oraz oceny ex-post

Wspieranie tworzenia instytucji oceniających w polskiej administracji jest głównym celem w okresie programowania 2004–2006. Jest to niezbędny proces do lepszego stosowania ocen już podjętych do ulepszenia interwencji w okresie programowania 2004–2006, dla przygotowania ocen ex-ante dla przyszłych interwencji w ramach funduszy strukturalnych po roku 2006 i do przygotowania oceny ex-post za lata 2004–2006. Utworzenie Narodowej Jednostki Oceniającej w ramach Ministerstwa Rozwoju Regionalnego ma być centralnym ogniwem zwiększającym polskie zasoby oceniające. Mając na uwadze znaczący poziom finansowania w ramach EFRR i uwzględniając związki pomiędzy PWW i Narodowym Planem Tworzenia Miejsc Pracy oraz planami na rzecz integracji społecznej, funkcja oceniania EFRR będzie włączona do narodowej jednostki oceniającej.

Jeżeli zajdzie taka potrzeba, stopniowo będą powstawały nowe jednostki oceniające dla poszczególnych programów operacyjnych, jeżeli jest możliwe administracyjne oddzielenie od właściwego ciała zarządzającego.

Konsultując się ze służbami Komisji Europejskiej, Polska ustanowi plan oceniający. Plan działania może w szczególności zawierać:

- zarys standardów oceny,
- ograniczoną liczbę dodatkowych ocen o charakterze sektorowym, regionalnym i horyzontalnym. Powyższe oceny zostaną dostarczone do przejrzania Komitetom Monitorującym PWW i programów operacyjnych oraz zostaną dołączone do oceny ex-post,
- rozwój i ulepszenie systemu wskaźników, ich skwalifikowania i systemu celów,
- wspieranie i rozwój metod mających wpływ na polityki współfinansowane,
- w szczególności dla analizy beneficjentów kosztów głównych projektów rozumianych w ramach definicji zawartej w art. 25 i 27 rozporządzenia nr 1260/1999/WE,
- koordynację oceniania w ramach programów operacyjnych.

Jednostki oceniające będą działać we współpracy z odpowiednimi Komitetami Monitorującymi i władzami zarządzającymi; gdzie jest to możliwe, będą koordynowały swoje działanie razem z działaniami polityki zatrudnienia. Na żądanie wyniki oceny będą publicznie dostępne (art. 40 rozporządzenia nr 1260/1999/WE).

8.6. Informacja i promocja

Instytucja Zarządzająca podejmuje odpowiednie działania informacyjno-promocyjne zgodnie z rozporządzeniem Komisji nr 1159/2000/WE z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie prowadzenia przez Państwa Członkowskie działań informacyjnych i reklamowych dotyczących pomocy udzielanej z funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 130 z 31.05.2000, Polskie wydanie specjalne rozdz. 14, t. 1, s. 115). Działania w tym zakresie mogą zostać

powierzone Instytucji Pośredniczącej i realizowane na podstawie planu działań informacyjno-promocyjnych, który zostanie określony w Uzupełnieniu Programu. Celem działań informacyjno-promocyjnych jest kształtowanie świadomości społecznej w kwestii SPOT. Prowadzone działania mają się przede wszystkim przyczynić do zwiększenia wiedzy społeczeństwa na temat działań Unii Europejskiej oraz krajowej administracji publicznej zaangażowanej we wdrażanie SPOT poprzez:

- informowanie społeczeństwa o roli Unii Europejskiej w działaniach na rzecz rozwoju regionalnego,
- promowanie możliwości wykorzystania funduszy strukturalnych poprzez zapewnienie czytelnych informacji na temat tych funduszy,
- podniesienie świadomości społecznej o roli Unii Europejskiej w rozwoju Polski dzięki wsparciu z funduszy strukturalnych.

Działania informacyjno-promocyjne będą skierowane w szczególności do następujących grup docelowych:

- beneficjentów oraz potencjalnych beneficjentów SPOT,
- przedsiębiorców i organizacji przedsiębiorców,
- partnerów ekonomicznych i społecznych,
- władz samorządowych oraz innych jednostek sektora publicznego zainteresowanych SPOT,
- organizacji pozarządowych oraz innych jednostek wspierających rozwój gospodarczy i społeczny.”;

4) użyte w różnym przypadku wyrazy „Minister Infrastruktury” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „minister właściwy do spraw transportu”;

5) użyte w różnym przypadku wyrazy „Ministerstwo Infrastruktury” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „urząd obsługujący ministra właściwego do spraw transportu”;

6) użyte w różnym przypadku wyrazy „Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „Państwowa Straż Pożarna”;

7) użyte w różnym przypadku wyrazy „Komenda Główna Policji” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „Policja”;

8) użyte w różnej liczbie i przypadku wyrazy „beneficjent końcowy”, „końcowy beneficjent”, „ostateczny beneficjent” lub „beneficjent ostateczny” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazem „beneficjent”.

§2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rozwoju Regionalnego: *G. Gęsicka*